

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Ursulinen Mechelen 1 te MECHELEN

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Pedagogisch geheel	122739-30635
Instellingsnummer	122739
Instelling	Ursulinen Mechelen 1
Directeur	Diane DE WACHTER
Adres	Hoogstraat 35 - 2800 MECHELEN
Telefoon	015-42.35.42
Fax	015-42.35.43
E-mail	info@ursulinenmechelen.be
Website	http://www.ursulinenmechelen.be
Bestuur van de instelling	VZW Verenigde Scholen Ursulinen Mechelen
Adres	Hoogstraat 35 - 2800 MECHELEN
Scholengemeenschap	SGKSO Regio Mechelen
Adres	Melaan 6 - 2800 MECHELEN
CLB	Vrij CLB Het Kompas
Adres	Vijfhoek 1_A - 2800 MECHELEN
Dagen van het doorlichtingsbezoek	28-01-2013, 29-01-2013, 30-01-2013, 31-01-2013, 01-02-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	01-02-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	12-03-2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Jos Vermijl
Teamleden	Henri Christiaen Trui Van Rie Lieve Claes Vera Timmers Marjan Meulewaeter Hilde De Rijbel
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS.....	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie (leerplan D/2006/0279/050).....	8
3.1.1.2 Economie in aso derde graad in de studierichtingen Economie-Moderne talen en Economie-wiskunde (leerplan D/2006/0279/050)	9
3.1.1.3 Frans in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/014)	11
3.1.1.4 Frans in tso derde graad in de studierichtingen Boekhouden-informatica, Handel en Secretariaat-talen (leerplan D/2006/0279/006)	13
3.1.1.5 Fysica in aso derde graad in de studierichtingen Economie-wiskunde, Latijn-wiskunde en Moderne talen-wiskunde (leerplan D/2004/0279/036)	14
3.1.1.6 Fysica in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-wetenschappen en Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2004/0279/037)	15
3.1.1.7 Project algemene vakken in bso derde graad in de studierichting Kantoor (leerplan D/2012/7841/026)	17
3.1.1.8 Socio-economische initiatie in de eerste graad A-stroom in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan D/2011/7841/009)	19
3.1.1.9 Techniek in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/7841/017)	20
3.1.1.10 Wiskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/003) en in aso tweede graad (leerplan D/2002/0279/047)	21
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	23
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	24
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	25
4.1 Professionalisering	25
4.1.1 Aanvangsbegeleiding.....	25
4.2 Welzijn.....	26
4.3 Begeleiding.....	26
4.3.1 Leerbegeleiding	26
4.4 Evaluatie.....	27
4.4.1 Evaluatiepraktijk	27
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL.....	29
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL.....	31
6.1 Wat doet de school goed?.....	31
6.2 Wat kan de school verbeteren?	31
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	31
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG	33
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	33
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg.....	33

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van structuuronderdelen om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan. Hierbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De school Ursulinen Mechelen (UM) is gelegen aan de rand van het Mechelse stadscentrum en behoort tot de Katholieke Scholengemeenschap Regio Mechelen. De twee entiteiten UM1 en UM2 vormen samen een pedagogische eenheid vanaf 2008-2009.

Het opvoedingsproject steunt op de evangelische waarden van de congregatie van de Zusters Ursulinen. De school staat open voor alle leerlingen. Ze wil kwaliteitsvol en toekomstgericht onderwijs aanbieden in een dynamische en innovatieve leeromgeving. Het pedagogisch project van de school focust op twee pijlers: opleiding en opvoeding.

De school slaagt er overwegend goed in om de opvoeding op een doelgerichte en doeltreffende wijze vorm en inhoud te geven en dit voor de meeste opleidingen te koppelen aan een leerplangerichte vorming. De controle van de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) stond niet in de focus, maar de school heeft tijdens de doorlichting deelgenomen aan een steekproef rond een nulmeting van de onderwijsinspectie. De ontwikkelingsdynamiek en de doelgerichte aanpak van de VOET zijn voorbeelden van goede praktijk.

De school stelt uitgeschreven verwachtingen naar de leerlingen en ze rekent op een positieve houding en medewerking van de ouders via een engagementsverklaring. De school biedt op haar beurt ondersteuning via klasleraren, vakleraren, vertrouwensleraren, graadcoördinatoren, graadverantwoordelijken, interne en externe leerlingenbegeleiders en de pedagogische directies. Kenmerkend voor de school is het participatieve algemeen beleid, de opgezette structuren binnen de verschillende onderwijsprocessen en de interne en externe kwaliteitsonderzoeken naar deelaspecten van de schoolwerking.

Het leerlingenaantal groeide de voorbije vijf schooljaren. Er is niet alleen een toename in het aantal, maar ook in de diversiteit van zorgvragen. Het aantal leerlingen met lage onderwijskansen ligt in alle graden en onderwijsvormen, uitgezonderd in het bso, hoger dan in de referentiescholen. Van de totale schoolpopulatie heeft één op de drie leerlingen een GOK-profiel (gelijke onderwijskansen). De school wordt ook geconfronteerd met een groeiende taalheterogeniteit. Ze heeft in samenwerking met andere scholen van de vzw een diversiteitsplan opgesteld om de aanwezige diversiteit in te zetten als een positief gegeven. Rekening houdend met haar pedagogisch project "We care" zoekt de school samen met de verschillende overlegorganen naar een goed evenwicht tussen de zorgbegeleiding, de leerplanrealisatie en de draagkracht van alle betrokkenen.

De school levert in alle graden een vergelijkbaar aantal A-attesten af als in de referentiescholen. In het bso en het tso worden meer B-attesten uitgereikt dan in de referentiescholen. Het studiesucces na het aso (alle soorten opleidingen), het bso (professionele bachelor) en het tso (professionele bachelor) liggen net onder de resultaten voor de referentiescholen. In de academische opleidingen na het tso scoren de leerlingen beduidend lager dan hun medeleerlingen in de referentiescholen. De slaagcijfers in het vervolgonderwijs stralen een matig rendement uit in vergelijking tot het dynamische beleid en de gestructureerde uitwerking van de onderwijsprocessen. De oorzaken moeten gezocht worden in een samenspel van factoren (zie erkenningsonderzoek, onderwijsprocessen en algemeen beleid) en een hogere participatiegraad dan in de referentiescholen.

Het erkenningsonderzoek heeft uitgewezen dat in de doorgelichte vakken en studierichtingen de meeste leerplannen voldoende worden gerealiseerd. De onderwijsdoelstellingen worden in onvoldoende mate gerealiseerd voor Frans in de A-stroom en voor fysica in de derde graad Economie-wiskunde, Latijn-wiskunde en Moderne talen-wiskunde. De onderwijsdoelstellingen worden in onvoldoende mate nagestreefd voor techniek in 1B en voor natuurwetenschappen in 1B en het beroepsvoorbereidend leerjaar.

Deze tekorten, uitgezonderd het tekort voor natuurwetenschappen in 1B en BVL, geven aanleiding tot een in de tijd beperkt gunstig advies en worden door de inspectie opgevolgd.

De leerbegeleiding steunt op een schoolbrede visie op leerlingenzorg en is ingebed in een goed functionerende cel leerlingenbegeleiding. Remediëring van leerproblemen is structureel ingebouwd in de schoolorganisatie. De school hanteert praktische, maar vooral leerlinggebonden criteria om de klasgroepen

samen te stellen. Deze aanpak werkt preventief voor de leer- en leerlingenbegeleiding en bevordert de draagkracht van de leraren. De implementatie van het beleid op klasniveau rond leerbegeleiding is niet optimaal. Schoolbreed ontbreekt het aan een gelijkgerichte aanpak om de leerlingen van begeleid leren naar volledig zelfstandig leren te brengen. De ontwikkelingen van het leervermogen en de leervaardigheden in de vakken steunen veeleer beperkt op de eindtermen leren leren.

De evaluatiepraktijk wordt aangestuurd op basis van een visietekst, een beleidsplan en werkplannen of afspraken. De leraren worden aangespoord om hun evaluatie op de leerplandoelstellingen te focussen. Uit de vakdoorlichtingen blijkt dat het inlossen van deze verwachtingen en de kwaliteit van de evaluatie leraarafhankelijk sterk verschillen, mede omdat de controle ontoereikend is. De klemtoon ligt overwegend op een kennis- reproductiegericht evaluatie en is er minder aandacht voor procesevaluatie. Hierdoor versmalt de functie van de evaluatie als hefboom voor de bijsturing van het leer- en onderwijsproces. De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelen of op de aanbevelingen in de leerplannen is niet in alle vakken verzekerd. Dit brengt de validiteit van de evaluatie in het gedrang. Hierdoor zijn de resultaten van sommige vakken onvoldoende representatief als basis voor deliberatie en oriëntering. De school heeft echter voldoende beleidsvoerend vermogen in huis om deze werkpunten doeltreffend aan te pakken.

De groei van het leerlingenaantal leidde tot een sterke uitbreiding en verjonging van het lerarenkorps. De school heeft daarom doordacht en op een kwaliteitsvolle wijze ingezet op de aanvangsbegeleiding. De aanpak is een voorbeeld van goede praktijk.

De ICT-verwachtingen in de vakoverschrijdende eindtermen en in de leerplannen worden in voldoende mate gerealiseerd, maar er zijn nog groeikansen. De inschakeling in het onderwijsleerproces is leraargebonden. De ICT-coördinatoren zijn vlot bereikbaar voor ICT-ondersteuning.

De school streeft naar een open en eerlijke communicatie, één van de doelstellingen binnen haar opvoedingsproject en gebruikt daarvoor zowel analoge als digitale communicatiekanalen. Elk schooljaar wordt afgerond met een publiek toegankelijk gedetailleerd jaarverslag rond de verschillende onderwijsprocessen. Ondanks een recent opgestart experiment rond een brede eerste graad en de regelgeving rond de naamgeving van onderwijsstructuren, spreekt de school in haar communicatie over de eerste graad niet over 1A, maar wel over aso of tso.

De campus wordt enerzijds goed onderhouden door het onderhoudspersoneel. Anderzijds hebben een aantal leerlingen onvoldoende respect voor het geleverde werk. De responsabilisering van de leerlingen en de leraren, om zorg te dragen voor een nette leer- en werkomgeving, is een werkpunt.

De school neemt deel aan externe evaluaties en brengt de leerlingen in contact met de arbeidsmarkt via stages.

De school hecht belang aan kwaliteitsbewaking. Ze heeft hiervoor een kwaliteitsboek opgesteld. Groeikansen liggen in een krachtiger aansturing en opvolging van de processen op vakniveau.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	Frans, techniek, wiskunde	
Graad 1 Grieks-Latijn	Frans, techniek, wiskunde	
Graad 1 Handel	Frans, techniek, wiskunde	
Graad 1 Latijn	Frans, techniek, wiskunde	
Graad 1 Moderne wetenschappen	Frans, techniek, wiskunde	socio-economische initiatie
Graad 1 Sociale en technische vorming	Frans, techniek, wiskunde	
Graad 2 ASO Economie	wiskunde	economie
Graad 2 ASO Grieks-Latijn	wiskunde	
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	wiskunde	
Graad 2 ASO Latijn	wiskunde	
Graad 2 ASO Wetenschappen	wiskunde	
Graad 3 ASO Economie-moderne talen		economie
Graad 3 ASO Economie-wiskunde	fysica	economie
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen	fysica	fysica
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde	fysica	
Graad 3 ASO Moderne talen-wiskunde	fysica	
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	fysica	fysica
Graad 3 BSO Kantoor	project algemene vakken	
Graad 3 TSO Boekhouden-informatica	Frans	
Graad 3 TSO Handel	Frans	
Graad 3 TSO Secretariaat-talen	Frans	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel

Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

Logistiek

Welzijn

Veiligheid

Gezondheid en hygiëne

Milieu

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie (leerplan D/2006/0279/050)

Voldoet

De leerplandoelstellingen van het leerplan economie worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie staat in relatie tot de leerplandoelstellingen en is aldus valide.

Onderwijsaanbod De kennis van de leerplanvisie en het inzicht in het leerplanconcept bevorderen de leerplangerichtheid. Het gevolg is dat de leerplandoelstellingen in voldoende mate worden gerealiseerd. Binnen het proces van leerplanrealisering worden de juiste klemtonen gelegd. De toepassing van het actualiteitsprincipe zit op schema: het lesmateriaal wordt geactualiseerd. De doelstellingen i.v.m. algemene vorming en sociale finaliteit worden geconcretiseerd, o.a. door de behandeling van thema's met een ethische inslag (inkomensverschillen, armoede). De leerlingen leren hierbij feiten van opvattingen en opinies te onderscheiden, wat voor hen niet eenvoudig is. De leerplanrealisering binnen het geheel van de zes thema's vergt een geleidelijk onderwijsleerproces. De grote uitdaging blijft om de onderlinge verwevenheid van die aspecten, die het complexe economische raderwerk uitmaken, door de leerlingen te laten duiden en te verklaren. Aansluitend leren de leerlingen nadenken en redeneren over economische wetmatigheden en verschijnselen. Ze worden vertrouwd gemaakt met de basisprincipes en de concepten die nodig zijn om het economisch denken mogelijk te maken. De grafische analyses worden hierbij voldoende ingeoefend (zie het producentengedrag). Ook het verwerven en toepassen van een begrippenrepertoire komt aan bod. Binnen het leerplangeheel worden de bedrijfseconomische items voldoende vooropgezet, zoals de primaire kostenverkenning en de eenvoudige ratioberekening met als sluitstuk het boekhoudkundige luik. Daarnaast wordt voldoende aandacht besteed aan het ondernemingsplan, het ondernemersbudget en het vaststellen van het kritische punt. Een creatieve curriculumverruiming geschiedt onder meer via de groepswerken, de didactische bezoeken en het interview met een ondernemer. De leerlingen worden geconfronteerd met een krachtige leeromgeving. Ze worden uitgedaagd door de gepaste opdrachten en probleemstellingen. Het actief en onderzoekend leren krijgt hierdoor gestalte. Doorheen dit proces zijn de leerlingen vertrouwd om met behulp van ICT informatie te selecteren, te ordenen en te bewerken en om uitkomsten te formuleren. Men is reeds zover om de leerlingen voor een welomlijnde en derhalve beheersbare onderzoeksopdracht over een (bedrijfs)economisch vraagstuk eigenhandig onderzoeksvragen te laten formuleren. De toepassing van de opeenvolgende stappen in het onderzoekstraject behoort tot hun handelingsrepertoire. Er kan aangetoond welke taken en opgaven men uitvoert om de specifieke eindtermen van de onderzoekscompetentie te realiseren.

Uitrusting Er wordt voldaan aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. Er is actueel bronnenmateriaal beschikbaar dat frequent wordt ingezet. Het vaklokaal straalt een economische sfeer uit: prikboarden met artikels en een puik uitgerust informatie- en documentatiepunt. De informaticaklas wordt regelmatig bezocht, zodat het computerondersteunend en ICT-onderwijs voldoende aan bod komen. Voorlopig gebeurt dit nog niet bij toetsen en examens. De ICT-geletterdheid van de leerlingen staat trouwens op peil. In relatie tot de lesthema's worden de leerinhouden en moderne media op de gepaste wijze met elkaar verbonden.

Evaluatiepraktijk De toets- en examenvragen liggen in elkaars verlengde: de leerlingen weten wat van hen verwacht wordt. De toetsfrequentie voor het dagelijks werk is voldoende. Het formatief karakter van de evaluatie wordt geconcretiseerd door regelmatige en ondersteunende feedback. De proefwerken zijn verzorgd opgesteld en evenwichtig verspreid over de behandelde leerstof. Er wordt zorgvuldig gecorrigeerd op basis van een duidelijke puntenverdeling (steekproefsgewijs vastgesteld). Bij sommige toetsen en taken ontbreekt echter de puntenverdeling. De actualiteitsinslag wordt meer dan verdienstelijk ingepast en verleent de vraagstelling een uitnodigend karakter. De evaluatie overstijgt het louter kennisgerichte. Ze is gevarieerd qua vraagtype en derhalve taxonomisch verantwoord. Evenwel is er een hergebruik van examenvragen over de schooljaren heen. Op termijn kan dit de objectiviteit van de evaluatie hypothekeren.

Leerbegeleiding Tijdens het lesgeven is er een reële pedagogische taakbekkernis. De leerlingen worden ondersteund en kunnen rekenen op remediëring, extra oefeningen en eventueel bijlessen. Daarnaast worden de leerlingen adequaat begeleid bij de uitvoering van de onderzoeksopdrachten. Voor instromers worden er instapcursussen tijdens de vakantie georganiseerd. De leerlingen worden bij de start van het schooljaar gericht geïnformeerd via de vaktips. Ook worden ze door herhalingslessen voorbereid op de examens.

Deskundigheidsbevordering De vooropgezette kwaliteitsdoelen van de vakgroep en de agendapunten van het overleg getuigen van engagement en professionele taakbekkernis. De vakgroepwerking overstijgt het louter praktische en bezit een zekere inhoudelijke diepgang. Een uitdaging is het overleg over de inhoudelijke aspecten of kwaliteitseisen bij evaluatie. Via nascholing houdt men de vakinhoudelijke kennis op peil. In het vakdossier wordt ook de link gelegd tussen de vakoverschrijdende eindtermen en de diverse initiatieven.

3.1.1.2 Economie in aso derde graad in de studierichtingen Economie-Moderne talen en Economie-wiskunde (leerplan D/2006/0279/050)

Voldoet

De leerplandoelstellingen van het leerplan economie worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie staat in relatie tot de leerplandoelstellingen en is aldus valide.

Onderwijsaanbod De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. Er is een gerichte leerplanrealisatie doorheen het curriculum, gestoeld op kennis van de leerplanvisie en het inzicht in het leerplanconcept. Het lesmateriaal is inhoudsrelevant, waarbij de actualiteitsinslag voor een snel muterend vak

op schema zit. Daardoor worden de algemene ontwikkeling en de sociabiliteit als algemene doelstellingen meer dan verdienstelijk ingevuld. Er wordt daarbij aandacht besteed aan het verwerven en toepassen van een begrippenrepertoire. De leerlingen worden tevens het bewustzijn bijgebracht dat socio-economische vraagstukken eveneens een ethische kant vertonen.

Vergeleken met de tweede graad staan de leerlingen reeds een stap verder om de samenhangen in de complexe economische werkelijkheid te duiden en te verklaren. Ze zijn vertrouwd met de basisprincipes en -concepten van de economie. Via de leerinhouden en de specifieke leerplandoelstellingen analyseren ze op een voldoende wijze de theoretische referentiekaders en economische wetmatigheden.

De leerlingen worden geconfronteerd met een krachtige leeromgeving in termen van het leren nadenken en redeneren over economische verschijnselen via probleemstellingen van een hoger niveau. Hun inzichtelijke en probleemoplossende vaardigheden worden getoetst bij de grafische analyses. Daarbij getuigt de functionele wiskundige benadering van een te geringe uitdaging (de steeds terugkerende lineaire vergelijkingen). Een van de oorzaken is de samenzetting tussen de polen Moderne talen en wiskunde. Het is wel een pluspunt dat men in het eindjaar Economie-wiskunde vanuit het vak wiskunde economische vraagstukken aanbiedt.

In het luik bedrijfswetenschappen slaagt men erin om uitgaande van de bedrijfseconomische feitelijkheid de leerlingen inzicht bij te brengen in de financiële organisatie van de ondernemingen en in de onderliggende bedrijfseconomische context met als eindpunt de investeringsanalyse. Er is een inspirerende curriculumverruiming via het groepswork, via de didactische bezoeken en via de projecten 'mini-onderneming' en 'open bedrijvendag'.

De drie specifieke eindtermen i.v.m. de onderzoekscompetentie worden gerealiseerd doorheen de behandeling van het leerplan. Er kan aangetoond worden via welke thema's - gelinkt aan onderzoeksopdrachten en actualiteitsopgaven - de specifieke eindtermen worden bereikt. Het actief en onderzoekend leren krijgt concreet gestalte. De leerlingen zijn niet enkel vertrouwd om met behulp van ICT informatie te selecteren, te ordenen en te bewerken en om uitkomsten te formuleren, maar tevens om eigenhandig onderzoeksvragen te formuleren en te hanteren. Bij het ontwikkelen van hun onderzoeksvaardigheden passen ze de opeenvolgende stappen van het onderzoekstraject toe.

Uitrusting Er wordt voldaan aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. Er is actueel bronnenmateriaal beschikbaar dat frequent wordt ingezet. Het vaklokaal straalt een economische sfeer uit: prikborden met artikels en een ruik toegerust informatie- en documentatiepunt. De informaticaklas wordt regelmatig bezocht, zodat het computerondersteunend en ICT-onderwijs voldoende aan bod komt. Voorlopig is er nog geen digitale toetsing en examinering. De ICT-geletterdheid van de leerlingen staat trouwens op peil. In relatie tot de lesthema's worden de leerinhouden en moderne media op de gepaste wijze met elkaar verbonden.

Evaluatiepraktijk De toetsfrequentie voor het dagelijks werk is voldoende. Het formatief karakter van de evaluatie wordt gegarandeerd door regelmatige en

ondersteunende feedback. De examenvragen liggen in het verlengde van de toetsen en taken. De proefwerken zijn verzorgd opgesteld en evenwichtig gespreid over de behandelde leerstof. In relatie tot de leerplandoelstellingen is de vraagstelling inhoudsrelevant. De evaluatie overstijgt het louter cognitieve en is gevarieerd qua vraagtype. De puntenverdeling is duidelijk en er wordt zorgvuldig verbeterd (steekproefsgewijs vastgesteld). Niettemin zijn er enkele toetsen waarbij de puntenverdeling ontbreekt. Het actualiteitsprincipe wordt gericht toegepast om de theoretische inzichten te bevragen. Er is evenwel een hergebruik van examenvragen over de schooljaren heen. Dat dit hergebruik de objectiviteit van de evaluatie op termijn kan hypothekeren, staat uiteraard buiten kijf. De mondelinge proefwerken worden op een voldoende betrouwbare wijze georganiseerd (a-selectie trekking van de vragen en een zorgvuldige correctie met een relevante informatiewaarde).

Leerbegeleiding Tijdens het lesgeven is er een reële pedagogische taakbekkernis. De leerlingen worden ondersteund en kunnen rekenen op remediëring, extra oefeningen en eventueel bijlessen. Daarnaast worden de leerlingen adequaat begeleid bij de uitvoering van de onderzoeksopdrachten en via herhalingslessen voorbereid op de examens. Voor instromers worden er instapcursussen tijdens de vakantie georganiseerd.

Deskundigheidsbevordering De vooropgezette kwaliteitsdoelen van de vakgroep en de agendapunten van het overleg getuigen van engagement en professionele taakbekkernis. De vakgroepwerking overstijgt het louter praktische en bezit een zekere inhoudelijke diepgang. Een uitdaging is het overleg over de inhoudelijke aspecten of kwaliteitseisen bij evaluatie. Via nascholing houdt men de vakinhoudelijke kennis op peil. In het vakdossier wordt ook de link gelegd tussen de vakoverschrijdende eindtermen en de diverse initiatieven.

3.1.1.3 Frans in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/014)

Voldoet niet

De eindtermen en leerplandoelstellingen worden niet in voldoende mate bereikt. Niet alle leerplandoelstellingen noodzakelijk voor het bereiken van de eindtermen voor schrijven en spreken/gesprekken voeren worden effectief en evenwichtig aangeboden. De leerlingresultaten zijn zwak en gebaseerd op een niet representatieve evaluatie zodat ze geen correcte informatie geven over het bereik van de leerplandoelen en het reële studiepeil van de leerlingen.

Onderwijsaanbod Vakbekwaamheid en inzet kunnen niet verhinderen dat de eindtermen Frans in de eerste graad A-stroom onvoldoende gerealiseerd worden. De school differentieert zowel qua leerinhouden als qua evaluatie in de verschillende klasgroepen naargelang de belangstellingsdomeinen of basisopties. Het leerplan fungeert hierbij onvoldoende als referentiekader, waardoor voor de productieve vaardigheden niet alle eindtermen en leerplandoelen aangeboden worden. Zowel voor spreken als voor schrijven beoogt men onvoldoende de opbouw van het beschrijvende naar het structurerende verwerkingsniveau en zijn de opdrachten te weinig gevarieerd en onvoldoende afgestemd op de leerplandoelen. Niet in alle klasgroepen schrijven leerlingen voldoende functionele teksten zodat het leerproces bemoeilijkt wordt. De eindtermen 16, 17, 20 en 21 worden niet bereikt en de eindtermen 29, 30 en 33 komen te beperkt aan bod. Ook het inoefenen van mondelinge interactie is leraar- en klasgroepafhankelijk. Het aanbod van lees- en luisteroefeningen voldoet. Het gamma van

tekstsoorten wordt niet in alle klasgroepen evenwichtig bestreken: narratieve teksten komen soms minder voor. Er is voldoende aandacht voor het inslijpen en consolideren van nieuwe woordenschat/grammatica, maar enkel leraarafhankelijk worden er transferoefeningen in context aangeboden en monden de verwerkingsopdrachten uit in betekenisvolle taaltaken. Via didactische uitstappen worden wel talrijke initiatieven genomen om leerlingen rechtstreeks in contact te brengen met Franstaligen. De actualiteitswaarde van de lessen Frans voldoet. De Franstalige cultuur wordt in de klas gebracht via het vaklokaal, het leerboek en aanvullend materiaal.

Uitrusting De school ondersteunt de leerplanrealisatie door een comfortabele materiële omkadering, die adequaat benut wordt door de leraren. Leraren kunnen beschikken over audiovisuele apparatuur en er zijn voldoende woordenboeken beschikbaar. De lokalen zijn attractief aangekleed met didactisch ondersteunend materiaal. ICT wordt aangewend voor het aanbrengen van leerinhouden, voor visuele ondersteuning van de lessen en voor het inoefenen van leerstof. In klasgroep wordt gebruik gemaakt van een ICT-lokaal waarbij vooral het inoefenen van grammaticale en lexicale leerstofelementen centraal staat, en minder het trainen van digitale correspondentie.

Evaluatiepraktijk De visie die de school in het kader van haar talenbeleid uitgewerkt heeft op het vlak van evaluatie van taalvaardigheidsonderwijs, is een voorbeeld van goede praktijk. In de eerste graad A-stroom is men er echter nog niet in geslaagd deze visie ook daadwerkelijk te implementeren. De puntenverhouding in de examens spoort niet met het gewicht dat het leerplan aan de verschillende componenten toekent. Enkel de vaardigheden lezen en schrijven worden bevraagd. De toetsing voor schrijven is niet altijd valide omdat ze onvoldoende afgestemd is op de eindtermen en leerplandoelen. Positief is dat in de examens de evaluatie van grammatica en woordenschat steeds ingebed is in functionele contexten. Sinds dit schooljaar introduceerde men ook een mondeling examen in het tweede leerjaar A. De toetsing voor dagelijks werk is frequent, maar bestrijkt geen representatief staal van de leerplandoelen. Vertalingen en dictee zijn nog vaak gebruikte toetsvormen. Luisteren, spreken en mondelinge interactie worden, naargelang de basisoptie, in de evaluatie ondergewaardeerd en de toetsing ervan gaat onvoldoende na of de eindtermen en leerplandoelen worden bereikt. Op die manier krijgen de leerlingen geen duidelijk zicht op hun progressie voor de verschillende vaardigheden en op hun reëel studiepeil. Positief is dat vakgebonden attitudes op een transparante wijze in de evaluatie worden betrokken.

Leerbegeleiding De leraren nemen hun verantwoordelijkheid op in de eerstelijnszorg en dragen bij tot de leerbegeleiding (o.m. zelfevaluatie proefwerken, vaktips, proefexamens). Leraarafhankelijk ondersteunt het OVUR-model schrijfopdrachten. In het algemeen wordt het onderwijsleergesprek gebruikt als werkvorm, klasdoorbrekende werkvormen (kringgesprekken, debat, wisselende duo's) zijn nog te weinig ingeburgerd. De taalvaardigheid van de leerlingen wordt gescreend en in kaart gebracht volgens het Europees referentiekader. De verkregen informatie leidt echter niet tot een

gestructureerde aanpak van de leerbegeleiding of de rapporteringspraktijk. Remediëringlessen zijn structureel ingebed in de werking van de school. De vakgroep experimenteert met evaluatiecriteria voor schrijf- en spreekopdrachten maar deze hebben nog geen ondersteunende rol in het leerproces van de leerlingen. Alle leraren gebruiken het Frans consequent als instructietaal. Het taalgebruik van de leraren is vlot en verzorgd en vormt een extra bron van luistertraining. De leerlingen worden ruim voldoende aangespoord om het Frans te gebruiken als communicatiemiddel in de klas zodat alledaags Frans frequent wordt ingeoefend.

Deskundigheidsbevordering In de vakgroep van de lagere cyclus is de dynamiek aanwezig om verder te groeien naar samenhang en gelijkgerichtheid. Er is aandacht voor deskundigheidsontwikkeling en er wordt regelmatig beroep gedaan op externe knowhow en ondersteuning. Het regelmatig vakoverleg resulteerde in een aanzet tot meer pedagogisch didactische afspraken en in het uittekenen van leerlijnen. De zwakke leerlingresultaten werden gedeeltelijk door de vakgroep in kaart gebracht. Tijdens de doorlichting werd echter vastgesteld dat het leerplan en de daarin vervatte eindtermen nog onvoldoende als referentiekader fungeert voor het bijsturen van het eigen didactisch handelen.

3.1.1.4 Frans in tso derde graad in de studierichtingen Boekhouden-informatica, Handel en Secretariaat-talen (leerplan D/2006/0279/006)

Voldoet

De eindtermen en leerplandoelen worden in voldoende mate gerealiseerd. De onderwijsaanpak is voldoende gericht op het verhogen van de taalvaardigheid bij leerlingen in functie van studie- en beroepsdoeleinden. De evaluatie gaat in voldoende mate na of alle eindtermen bereikt worden. De leerlingresultaten zijn goed.

Onderwijsaanbod De vaardigheden komen geïntegreerd aan bod in het leerstofaanbod en de behandeling ervan sluit voldoende aan bij de aanbevelingen van het leerplan. Horizontaal en verticaal overleg borgen een evenwichtige spreiding van de leerplandoelen. De bedrijfscorrespondentie wordt in de studierichtingen Secretariaat-talen en Handel voldoende gekoppeld aan lees-, spreek-, gespreks- en luisteractiviteiten. In de studierichting Boekhouden-Informatica betreft de informele en formele correspondentie voldoende courante communicatie uit het dagelijks leven. Spreek- en gespreksvaardigheid worden intensief geoefend tijdens de lessen. De gegeven opdrachten sluiten telkens voldoende aan bij de leefwereld van de jongeren en bij de specificiteit van de studierichting. De organisatie van didactische uitstappen en uitwisselingen leidt eveneens tot leersituaties waarbij de leerlingen ondergedompeld worden in de doeltaal. Deze activiteiten dragen ook bij tot de brede vorming en bevorderen de taalvaardigheid van de leerlingen en de interculturele competentie.

Uitrusting Op het vlak van materiële ondersteuning heeft de school ernstige inspanningen gedaan om de accommodatie voor het talenonderwijs uit te breiden en de materiële ondersteuning te optimaliseren. De meeste lessen Frans gaan door in vaklokalen die uitgerust zijn met woordenboeken en een computer met internetverbinding en projectiemogelijkheid. De lokalen zijn attractief aangekleed met didactisch ondersteunend materiaal. De leraren zetten het aanwezige didactische materiaal efficiënt in: ICT ondersteunt het

onderwijs- en leerproces en vormt hierdoor een geïntegreerd onderdeel van de klaspraktijk.

Evaluatiepraktijk De visie die de school in het kader van haar talenbeleid uitgewerkt heeft op het vlak van evaluatie van taalvaardigheidsonderwijs, is een voorbeeld van goede praktijk. De leraren van de derde graad tso zijn er in geslaagd deze visie ook te implementeren in de evaluatiepraktijk waardoor er een correcte puntenverhouding aan de verschillende leerplancomponenten wordt toegekend. De evaluatie is voldoende transparant en representatief voor het geheel van de leerplandoelen. In de proefwerken worden grammatica en woordenschat doorgaans uitsluitend getoetst in een communicatieve context. De toetsing van lees-, gespreks- en spreekvaardigheid is voldoende valide. De toetsing van schrijfvaardigheid is niet altijd afgestemd op de leerplandoelen of ingebed in een zinvolle situationele context waardoor het schrijfdoel ontbreekt en leerlingen niet aangespoord worden schrijfconventies in functie van het doelpubliek toe te passen. De evaluatie van luistervaardigheid komt enkel aan bod in het dagelijks werk en dreigt daardoor ondergewaardeerd te worden.

Leerbegeleiding In de lessen heerst een stimulerend leerklimaat: de communicatie is laagdrempelig en leerlingen worden uitdrukkelijk aangemoedigd tot interactie. Didactische werkvormen worden voldoende gevarieerd. Er is aandacht voor planmatig leren en voor het stimuleren van zelfstandig werk via uitdagende opdrachten. Zelfevaluatie en peerevaluatie ondersteunen het leerproces van de leerlingen bij mondelinge opdrachten en zijn een voorbeeld van goede praktijk. De taalvaardigheid van de leerlingen wordt gescreend en de vorderingen worden in kaart gebracht. Op basis van een individuele test wordt een attest talenkennis uitgereikt volgens het Europees referentiekader. Alle leraren gebruiken het Frans consequent als instructietaal. Het taalgebruik van de leraren is vlot en verzorgd en vormt een extra bron van luistertraining.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep staat open voor ontwikkeling en er is een sterke motivatie aanwezig om te werken aan kwaliteitsvol taalonderwijs. Leraren volgen de onderwijskundige evoluties op en er worden afspraken gemaakt in de vakgroep m.b.t. de evaluatie, de leerbegeleiding en de uitstappen en activiteiten. Er is voldoende aandacht voor professionalisering en voor het implementeren van nieuw verworven inzichten.

3.1.1.5 Fysica in aso derde graad in de studierichtingen Economie-wiskunde, Latijn-wiskunde en Moderne talen-wiskunde (leerplan D/2004/0279/036)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden onvoldoende gerealiseerd. Het aanbod is niet leerplangericht en onvolledig. De evaluatiepraktijk gaat in onvoldoende mate na of de leerplandoelstellingen bereikt zijn.

Onderwijsaanbod De leerplandoelstellingen worden niet conform het leerplan aangeboden. De verschillende leerplanonderdelen worden te weinig op een inductief-fenomenologische en kwalitatieve wijze uitgebouwd zoals het leerplan vraagt (2.1 algemene doelstellingen). Het hoge abstractieniveau is onvoldoende afgestemd op de doelgroep, waardoor de leerlingresultaten zwak zijn. Tijdens de lessen is de focus veeleer gericht op kennisoverdracht. Toepassingen worden al te vaak herleid tot het maken van vraagstukken; de kwantitatieve benadering domineert.

Daarnaast wordt in het eerste leerjaar van de derde graad te uitgebreid ingegaan op de twee doelstellingen met betrekking tot 'de structuur van de materie: elektrische aspecten' (leerplandoelstellingen 2 en 3). Door een onevenwichtige tijdsverdeling over de verschillende leerplandoelstellingen worden bepaalde leerplanonderdelen (bijv. 'radioactiviteit' en 'golven') te beperkt behandeld.

Er wordt slechts één leerlingenpracticum van de vier verplichte (twee per leerjaar van de derde graad) georganiseerd (leerplandoelstellingen 1 en 30). Hierdoor worden de leerlingen onvoldoende geoefend in het zelfstandig uitvoeren van een onderzoeksopdracht en het weergeven van meetresultaten en besluiten in een verslag.

Uitrusting De lessen worden gegeven in wetenschapslokalen met basisuitrusting, internet- aansluiting en mogelijkheid tot projectie. Er is voor de meeste leerplanonderdelen voldoende didactisch materiaal (soms wat verouderd) aanwezig voor het organiseren van demonstratieproeven en leerlingenpractica. Voor de onderdelen 'trillingen en golven' is er iets minder materiaal; zo ontbreekt een rimpeltank en toebehoren. Een interface met een aantal sensoren is aanwezig, maar wordt slechts af en toe gebruikt bij demonstratieproeven. ICT wordt regelmatig als leermiddel in de lessen gebruikt bij bijvoorbeeld visualisaties.

Evaluatiepraktijk De evaluatiepraktijk is overwegend gericht op de leerinhouden en veel minder op de leerplandoelstellingen. Reproductievragen en vraagstukken domineren; kwalitatieve aspecten, technische toepassingen en interpretaties van formules worden weinig bevraagd. Examenvragen worden regelmatig hergebruikt en sommige zijn identiek aan die van de pool Wetenschappen. De algemene doelstellingen m.b.t. onderzoekend leren/leren onderzoeken worden onvoldoende opgenomen in de evaluatiepraktijk. De zwakke leerlingenresultaten en de vele zelfevaluaties bij de proefwerken worden weinig of niet gebruikt als vertrekpunt om te reflecteren over de evaluatiepraktijk.

Leerbegeleiding De lessen verlopen gestructureerd, waarbij veelal gedoceerd wordt. De overzichtelijke bordschema's helpen de leerlingen bij het verwerken van de leerinhouden. Leerlingen worden regelmatig geoefend in het oplossen van vraagstukken, maar zijn soms onvoldoende voorbereid op de complexere vraagstukken bij de examens.

3.1.1.6 Fysica in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-wetenschappen en Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2004/0279/037)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden voldoende gerealiseerd. Het aanbod is nipt voldoende. De aandacht voor onderzoekend leren/leren onderzoeken neemt toe. De evaluatiepraktijk is voldoende verspreid over alle leerplanonderdelen.

Onderwijsaanbod De meeste vakgebonden leerplandoelstellingen worden in voldoende mate aangeboden. Leerlingen worden regelmatig geoefend in het oplossen van

complexe en uitdagende vraagstukken. Een aantal leerplanonderdelen (bijv. 'toepassingen en gevaren van radioactieve straling', 'fundamentele wisselwerkingen' en 'elektromagnetische golven') en toepassingsgerichte leerplandoelstellingen krijgen minder aandacht in het aanbod. De algemene doelstellingen 'onderzoekend leren/leren onderzoeken' worden nipt voldoende gerealiseerd. Het aantal leerlingenpractica voldoet net niet aan het vereist minimum aantal uit het leerplan. De vakgroep hanteert een vaste structuur om te voldoen aan het 'leren onderzoeken', en in het bijzonder de onderzoekscompetentie (door de vakgroep beschreven in de handleiding 'het practicumverslag'). De structuur wordt voor de fysicapractica nog te weinig aangewend om bestaande opdrachten te herformuleren. De groei naar leren onderzoeken kan inhoudelijk nog versterkt worden. De leerlingenpractica evolueren nog te weinig van gesloten naar open, van eenvoudige naar complexe, van gestuurde naar zelfstandige opdrachten. Toch zijn er de laatste jaren inspanningen geleverd om extra didactisch materiaal aan te schaffen en nascholingen te volgen in functie van kwaliteitsvollere leerlingenpractica. De implementatie van deze inspanningen is nog niet rond. Ook het aanbod van de algemene doelstellingen 'wetenschap en samenleving' zit in een ontwikkelingsproces. De leerinhouden worden veelal theoretisch/wiskundig aangeboden; de aandacht om de fysische wetten meer te betrekken op situaties uit de leefwereld van de leerlingen neemt toe.

Uitrusting De lessen worden gegeven in wetenschapslokalen met basisuitrusting, internet- aansluiting en mogelijkheid tot projectie. Er is voor de meeste leerplanonderdelen voldoende didactisch materiaal (soms wat verouderd) aanwezig voor het organiseren van demonstratieproeven en leerlingenpractica. Voor de onderdelen 'trillingen en golven' is er iets minder materiaal; zo ontbreekt een rimpeltank en toebehoren. Een interface met een aantal sensoren is aanwezig, maar wordt slechts af en toe gebruikt bij demonstratieproeven. ICT wordt regelmatig als leermiddel in de lessen gebruikt bij bijv. visualisaties.

Evaluatiepraktijk De evaluatiepraktijk is voldoende verspreid over alle leerplanonderdelen. De toetsen en de examens zijn verzorgd. De vraagstelling peilt naar kennis en vaak op een eenzijdige manier naar inzicht via de vele vraagstukken. Kwalitatieve aspecten, technische toepassingen en interpretaties van formules worden veel minder bevraagd. Examenvragen worden regelmatig hergebruikt. Bij de meerkeuzevragen wordt nooit een toelichting van het antwoord gevraagd; dit leidt tot een ongenueanceerd beeld van wat de leerling kent en kan. Bij de beoordeling van leerlingenpractica weegt vooral de verslaggeving door. De algemene doelstellingen (6.2.2. onderzoekend leren/leren onderzoeken) worden veel minder meegenomen in de evaluatiepraktijk. De handleiding 'het practicumverslag' biedt weinig ondersteuning op het vlak van evaluatie. Ze moedigt de leraar vooral aan tot het opnemen van zelfevaluatie in het practicumverslag. De vakgroep heeft nog geen heldere criteria uitgewerkt om ook de vakvaardigheden en -attitudes te beoordelen. Het examen labo biedt op dit vlak geen meerwaarde. Het beeld van de leerlingenresultaten en de vele zelfevaluaties bij de

proefwerken worden weinig of niet gebruikt als vertrekpunt om te reflecteren over de evaluatiepraktijk.

Leerbegeleiding De lessen verlopen gestructureerd, waarbij veelal gedoceerd wordt. Leerlingen worden regelmatig geoefend in het oplossen van vraagstukken. De overzichtelijke bordschema's helpen de leerlingen bij het verwerken van de leerinhouden. Het elektronisch platform biedt remediëringsoefeningen en extra studiemateriaal.

3.1.1.7 Project algemene vakken in bso derde graad in de studierichting Kantoor (leerplan D/2012/7841/026)

Voldoet

Het onderwijsaanbod is sinds dit schooljaar evenwichtiger afgestemd op alle categorieën van eindtermen en leerplandoelstellingen. De niet optimale aanwending van de ICT-infrastructuur en de kleine vaklokalen blijven belemmerende factoren, maar ze zullen op korte termijn een structurele oplossing krijgen. Met de recente invoering van een systeem van permanente evaluatie stuurde de vakgroep zowel de representativiteit als de validiteit van de leerlingenevaluatie bij.

Onderwijsaanbod De voorbije schooljaren kreeg het curriculum een te smalle en te onevenwichtige invulling vanuit het geheel van eindtermen en leerplandoelstellingen. Dit had in hoofdzaak te maken met het doorschuiven van een deel van de eindtermen van het domein 'maatschappelijk en ethisch bewustzijn, weerbaarheid en verantwoordelijkheid' naar het zevende specialisatiejaar. De leerlingen van de derde graad kregen daardoor onvoldoende kansen om kennis te maken met lokale dienstverlening en instellingen, maatschappelijk relevante formuleren en procedures. Het thema 'budgetteren' was te weinig afgestemd op het beheer van een gezinsbudget en het leren bankieren. Ook de mogelijkheden voor levenslang leren werden te weinig concreet geëxploreerd. De vakgroep heeft de situatie dit schooljaar reeds aanzienlijk weten bij te sturen. Het bijsturingstraject zal op het einde van volgend schooljaar afgerond zijn.

In het aanbod worden de eindtermen 'functionele taalvaardigheid', 'functionele rekenvaardigheid' en 'informatieverwerving en -verwerking' geïntegreerd in maatschappelijk relevante thema's en vakoverschrijdende contexten. Dit aanbod wordt aangevuld en versterkt met studie-uitstappen. Deze buitenschoolse activiteiten spelen niet alleen een rol in het kader van de behandelde thema's, maar worden ook aangegrepen als levensechte en functionele kansen om de leerlingen te laten oefenen met vaardigheden op het vlak van organisatiebekwaamheid. De eindtermen 'organisatiebekwaamheid' zijn daarenboven geïntegreerd in individuele opdrachten en groepstaken, maar die zijn voor een derde graad te beperkt in complexiteit en moeilijkheidsgraad. Het domein 'tijd- en ruimtebewustzijn' wordt ingevuld met het ruimtelijk situeren van regio's en gebieden aan de hand van kaarten en atlassen en met thema's uit de actualiteit. Ook het thema 'WOI' levert een bijdrage, maar het wordt te weinig gelinkt aan hedendaagse wereldconflicten en de evolutie van dergelijke conflicten doorheen de tijd.

De aandacht voor variatie in tekstsoorten is verdienstelijk en het aanbod in het kader van genietend lezen, jeugdliteratuur en film creëert ongetwijfeld meerwaarde. Dergelijke bronnen hebben een verbredend karakter ten aanzien van de functionele en informatieve elementen uit het curriculum. De lees-, luister-, kijk- en schrijfopdrachten zijn nog onvoldoende gericht op

het aanleren en toepassen van strategieën. De recente introductie van spreek- en schrijfkaders alsook het gebruik van stappenplannen betekenen een stap in de goede richting, maar verdienen een sterker accent (zie leerbegeleiding). Dit geldt ook ten aanzien van de andere vaardigheden die in de eindtermen vervat zijn.

Uitrusting De beperkingen op het vlak van infrastructuur en ICT vormen een belemmering voor de realisatie van sommige eindtermen/leerplandoelen. De school kan evenwel aantonen dat het de voorbije twee schooljaren de nodige actie heeft ondernomen om hieraan te verhelpen: volgend schooljaar zullen er nieuwe en degelijk uitgeruste vaklokalen in gebruik genomen worden. De school beschikt voor de volledige derde graad slechts over twee kleine vaklokalen met basisleermiddelen, één computer en projectieapparatuur. Het beleid compenseert het gebrek aan ICT-middelen door voor sommige PAV-uren een computerlokaal ter beschikking te stellen, maar dit is niet in overeenstemming met de minimale materiële vereisten van het leerplan en verhindert de leerlingen om met complexe en langdurige opdrachten aan de slag gaan. De vaklokalen zijn te klein en er zijn lesuren waarvoor er geen vaklokaal ter beschikking is.

Evaluatiepraktijk De evaluatiepraktijk is in volle evolutie. Tot vorig schooljaar waren de toetsen en de examens, in tegenstelling tot de taken en opdrachten, nog teveel geënt op een eerder klassieke kennisgerichte toetscultuur met een vraagstelling die niet maximaal is ingebed in functionele contexten. Op advies van de pedagogische begeleiding is de vakgroep dit schooljaar van start gegaan met een systeem van permanente evaluatie. De competentiefiches zijn een waardevolle opstap naar een meer valide en leerplangerichte evaluatie, maar vragen om verdere verfijning en een meer doordachte systematiek. Tot het echt procesmatig in kaart brengen van het leerproces van de leerlingen is de vakgroep nog niet gekomen. Dit ondermijnt de remediërende functie van de evaluatie en leidt tot onvoldoende sterke leerprestaties.

Leerbegeleiding De leerlingen worden in hun leerproces goed ondersteund. Het studiemateriaal en de opdrachten zijn goed gestructureerd. De gehanteerde instructietaal is helder en afgestemd op de doelgroep. Het cursusmateriaal is nog onvoldoende opgebouwd volgens het OVUR-principe, maar in de lespraktijk besteden leraren wel aandacht aan de oriënterende, voorbereidende en uitvoerende fase. De reflectiefase wordt evenwel nog te weinig systematisch en doelgericht aangewend om de leerlingen te laten nadenken over hun aanpak en taakuitvoering. Dankzij de recente introductie van spreek- en schrijfkaders en stappenplannen is de aandacht voor leerstrategieën versterkt. Het verfijnen en het ontwikkelen van dergelijke kaders voor de andere eindtermgerelateerde vaardigheden zal de leerbegeleiding aan kracht doen winnen.

Deskundigheidsbevordering De bijsturingen in de leerplanrealisatie en de invoering van het systeem van permanente evaluatie bieden de vakgroep een unieke kans om de samenwerking tussen leraren nog scherper toe te spitsen op het concretiseren van een volwaardig vaardigheidsgericht aanbod en dito evaluatie. De bestaande basisafspraken over thema's, studie-uitstappen en horizontale en verticale samenhang kunnen op die manier uitgebreid en

versterkt worden.

Onderwijsorganisatie Het beleid levert inspanningen om PAV te organiseren in blokken van aaneensluitende lesuren en creëert op die manier gunstige randvoorwaarden om met actieve werkvormen aan de slag te gaan, gastsprekers uit te nodigen en de lokale context als bron van levensecht leren te exploreren. De huidige invulling van het curriculum toont aan dat de vakgroep uitstappen organiseert die aansluiten bij de maatschappelijk relevante thema's en recent ook initiatieven heeft genomen om de eindtermen 'maatschappelijke participatie' in de lokale context te realiseren.

Sociale en emotionele begeleiding De opvoedkundige taakbekommernis manifesteert zich in een grote zorg voor het affectief welzijn van de leerlingen en aandacht voor hun specifieke noden.

3.1.1.8 Socio-economische initiatie in de eerste graad A-stroom in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan D/2011/7841/009)

Voldoet

De leerplandoelstellingen van het leerplan socio-economische initiatie worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie staat in relatie tot de leerplandoelstellingen en is aldus valide.

Onderwijsaanbod De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De drie contexten consumenten, gezinnen en gemeenschap worden behandeld met oog voor de leefwereld van de leerlingen. Zodoende slaagt men erin om de belangstelling en de intrinsieke motivatie voor dit verkennend vak aan te scherpen. De soms pittige interactie in de klas illustreert dit. Deelaspecten van het onderzoekend leren worden ingeoeft en toegepast via groepswork en projectwerking. De leerlingen leren hierbij tevens omgaan met cijfergegevens en tabellen. Vorig schooljaar werd door specifieke omstandigheden slechts één project behandeld met het vak wetenschappelijk werk. Dé uitdaging ligt in de nog systematischer toepassing door de leerlingen van het onderzoeksmodel (punt 4.4 van het leerplan). In het jaarplanningsdocument wordt ook de relatie gelegd tussen de leerinhouden en de vakoverschrijdende eindtermen (stam en contexten). In het teken van de gemeenteraadsverkiezingen werd een zinvolle leerstofverschuiving doorgevoerd. Op het einde van het schooljaar slaagt men er ook in om enkele aspecten van mobiliteit en milieu te zien. Men doet de nodige inspanningen om de leerlingen bepaalde attitudes bij te brengen, zoals een eigen mening verwoorden of bereid zijn om in groep samen te werken. Gelet op de leeftijd van de leerlingen verloopt het zich kritisch en objectief opstellen t.a.v. bepaalde maatschappelijke verschijnselen iets moeizamer (niet eenvoudig op deze leeftijd). Niettemin wordt de sociale finaliteit van het vak voldoende benadrukt met items rond het uitgavenpatroon van een doorsnee gezin en rond solidariteit en democratie in onze maatschappij.

Uitrusting Er wordt voldaan aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. In de klaspraktijk slaagt men erin om leerinhouden en moderne media op gepaste wijze met elkaar te verbinden. De leerlingen zijn vertrouwd met ICT-zoekopdrachten, die zorgvuldig en gestructureerd zijn opgesteld.

Evaluatiepraktijk De toets- en takenfrequentie voor het dagelijks werk is voldoende. Het formatieve karakter ervan wordt goed bewaakt via de regelmatige terugkoppeling naar de leerlingen. De examenvragen zijn inhoudsrelevant, evenwichtig gespreid over de geziene leerstof en uitnodigend geformuleerd (o.a. via cartoons, woordpuzzels en treffend geselecteerde krantenartikels). Bij parallelle klassen met verschillende leraren worden de proefwerkvragen gezamenlijk opgesteld. Er wordt zorgvuldig gecorrigeerd op basis van een duidelijke puntenverdeling (de transparantie). De toets- en proefwerkvragen liggen in elkaars verlengde. Er is wel een hergebruik van examenvragen doorheen de schooljaren, wat uiteraard de objectiviteit van de evaluatie op termijn kan hypothekeren.

Leerbegeleiding De leraren etaleren een opvoedkundige bekommernis via de individuele ondersteuning tijdens het lesgebeuren en de extra oefeningen. Tijdens de lesbezoeken heerste er een positieve klassfeer. De leerlingen weten duidelijk wat van hen verwacht wordt bij toetsen en examens (inclusief tips en uitnodiging tot zelfreflectie). Ze ontvangen regelmatig feedback over hun leervorderingen. Een aandachtspunt blijft het constant bewaken van de correcte spelling van moeilijke woorden en van de zinsopbouw in de werkboeken.

Deskundigheidsbevordering Het bijhouden van een gedetailleerd vakinformatiedossier en het hanteren van kwaliteitsdoelen voor de vakgroepwerking getuigen van engagement en professionele taakbekkernis. De agendapunten in de verslagen overstijgen het louter praktische: het overleg bezit een zekere inhoudelijke diepgang. Via nascholing houdt men de vakinhoudelijke kennis op peil. Het overleg rond de kwaliteitseisen van de evaluatie verdient op korte termijn extra aandacht.

3.1.1.9 Techniek in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/7841/017)

Voldoet

De leerinhouden van de leerplandoelstellingen worden vrij volledig en evenwichtig aangeboden. De techniekprojecten zijn zorgvuldig gekozen en het leerproces wordt gestuurd door actieve werkvormen.

Onderwijsaanbod De meeste leerplandoelstellingen en eindtermen worden in voldoende mate gerealiseerd. De toepassingsgebieden energie, informatie en communicatie, biochemie, constructie en transport worden vrij evenwichtig aangereikt. Elke leerinhoud/opdracht is gelinkt aan één of meerdere leerplandoelen. De techniekprojecten worden weloverwogen gekozen, kritisch geëvalueerd en indien nodig bijgestuurd of vervangen. De leraren steunen echter vooral op de leerboeken en gaan nog te weinig uit van het leerplan.

De aanwezigheid van slechts één degelijk uitgerust vaklokaal beperkt de keuze en de spreiding van de techniekprojecten (zie uitrusting).

De mogelijkheden om aanleg en belangstelling bij de leerlingen te ontdekken worden benut, maar nog niet aangewend in functie van een doelgerichte onderbouwing van de studiekeuze en oriëntering.

Positief is de invulling van een middagactiviteit (Solar-olympiade).

Leerlingen met een bijzondere interesse voor techniek worden er uitgedaagd tot de ontwikkeling van een extra creatief techniekproject.

Uitrusting De school beschikt over twee technieklokalen. Eén vaklokaal is ruim en goed uitgerust en biedt alle mogelijkheden tot actief en constructief leren.

De beperkte ruimte in verhouding tot de grootte van de klasgroep (tot 23 leerlingen) en de ontoereikende uitrusting van het tweede vaklokaal hypothekeren een optimale leerplanrealisatie. Er ontbreken onder meer voldoende les- en werktafels en voldoende machines en gereedschappen. De vakgroep heeft de beperkingen van de uitrusting nooit gesignaleerd, maar de techniekprojecten gekozen in functie van de roostering in het vaklokaal.

Het gebruik van de digitale schoolborden draagt bij tot een degelijke ondersteuning van het leerproces.

Evaluatiepraktijk De school opteert voor een permanente evaluatie. Dit schooljaar werd het evaluatiesysteem terecht bijgestuurd. Toch vormt de uitwerking van een valide evaluatie nog steeds een aandachtspunt. De ontwikkelde evaluatiefiche biedt mogelijkheden tot een gelijkgerichte evaluatie (inhoud en frequentie). Momenteel kan de leerplanrealisatie nog niet volledig aangetoond worden omdat de afstemming op de leerplandoelstellingen/eindtermen nog onvoldoende is uitgewerkt. De leervorderingen worden nog niet duidelijk in kaart gebracht en de verhouding '50 % hanteren' en '50 % duiden en begrijpen' is nog niet herkenbaar in de evaluatiepraktijk. Zelfevaluatie wordt niet systematisch gestimuleerd en de vakgebonden attitudes worden nog niet beoordeeld.

Leerbegeleiding In de lessen heerst er een aangenaam leer- en leefklimaat. De leerlingen worden maximaal betrokken bij het leerproces door onder meer groeps- en doe-opdrachten, ICT-opdrachten en experimenten aan de hand van stappenplannen. De leerlingen worden goed begeleid en de techniekprojecten dragen positief bij tot de motivatie van de leerlingen.

Deskundigheidsbevordering Naast de informele overlegmomenten vergadert de vakgroep tweemaal per schooljaar. Uit de verslaggeving blijkt dat vooral praktische afspraken aan bod komen. Vakinhoudelijke afspraken zoals gelijkgerichte afspraken omtrent de evaluatiepraktijk, de validiteit van de evaluatie en de beoordeling van vakattitudes worden nog niet aangepakt. De leraren volgen regelmatig vakgebonden nascholing.

3.1.1.10 Wiskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/003) en in aso tweede graad (leerplan D/2002/0279/047)

Voldoet

De leerplanrealisatie voor wiskunde is volledig, evenwichtig en verloopt met voldoende diepgang. De evaluatie is transparant, valide en voldoende betrouwbaar.

Onderwijsaanbod In de A-stroom van de eerste graad worden in de beide leerjaren de eindtermen en de leerplandoelstellingen van het graadleerplan in voldoende mate gerealiseerd. De vakgroep beantwoordt in de lessen en in de evaluatie aan de verwachtingen van het leerplan rond de tijdsbesteding aan de verschillende clusters van doelstellingen (basisniveau en elementair niveau samen voor minimum 70 %), met een differentiatie binnen de opties.

In de tweede graad aso worden in beide leerjaren de eindtermen en de leerplandoelstellingen van het graadleerplan in voldoende mate gerealiseerd. Vorig schooljaar stond de leerplanrealisatie onder druk in II, 1 in de studierichtingen Grieks-Latijn, Latijn en Wetenschappen. Binnen de vakgroep en het directieteam is er voldoende dynamiek om deze situatie bij

te sturen.

Het pedagogisch project en het opvoedingsproject van de school verwachten dat de vakgroep inzet op competentieontwikkeling. Ook de leerplannen verwachten dat naast kennis gewerkt wordt aan de ontwikkeling van vaardigheden en attitudes. De inlossing van deze verwachtingen staat onder druk omdat de klemtoon overwegend ligt op de ontwikkeling van kennis en rekenvaardigheden. De andere vakgebonden vaardigheden (denk- en redeneervaardigheid, probleemoplossende vaardigheden, wiskundige taalvaardigheden) komen minder uitdrukkelijk aan bod. Dit zet een rem op een vlotte transfer van de verworven kennis en vaardigheden naar andere vakdisciplines, naar het volgende leerjaar of naar het vervolgonderwijs. Aanvullend is de vakgroep zoekende om de vakgerichte attitudes met meer rendement na te streven.

De integratie van ICT is leraargebonden en varieert van veeleer beperkt tot doelgericht. Het digitaal platform is op administratief vlak ingeburgerd. Het inschakelen van het digitaal platform als leerplatform in het onderwijsleerproces is leraargebonden.

Het taalgebruik door leerlingen en leraren is verzorgd. De aandacht voor de instructietaal is goed. Het verwoorden van de oplossingsstrategieën is leraargebonden.

Uitrusting De school beantwoordt aan de eisen in de leerplannen rond de materiële uitrusting om de doelstellingen te realiseren. De school heeft gezorgd dat elke wiskundeleraar gebruik kan maken van minstens één computer met een degelijk projectiesysteem. Algebra- en meetkundesoftware is geïnstalleerd. De vakgroep werkt in sommige leerjaren met een bordboek. De school hanteert een evaluatieformulier om de kwaliteit van de leerboeken te beoordelen. In de eerste graad heeft de school geïnvesteerd in materiaalboxen.

Evaluatiepraktijk De evaluatiepraktijk bevat overwegend positieve kenmerken. De evaluatie is voldoende valide en representatief. De examens worden in overleg opgesteld en bevatten een transparante puntenverdeling en verbeterseutels. De vraagstelling is degelijk en de normering voldoet. Om expliciet te voldoen aan de verantwoordingsplicht noteren sommige leraren de nummers van de leerplandoelen bij de examenopgaven of stelt men een overzicht op in de vorm van een matrix (leerplandoel / examenopgave). De evaluatiepraktijk bevat enkele aandachtspunten. De examens zijn soms volumineus met een overwicht aan opgaven rond rekenvaardigheden. Examenreeksen worden in sommige leerjaren hergebruikt. Hierdoor komt de betrouwbaarheid van de evaluatie in het gedrang.

In alle lesgroepen streeft men een meer dan gemiddeld niveau na, vooral wat betreft de rekenvaardigheden. Het bereiken van dat niveau lukt goed. De resultaten voor wiskunde sporen, op enkele uitzonderingen, met de resultaten voor de andere vakken. In de meeste klasgroepen schommelen het gemiddelde en de mediaan van de resultaten rond dezelfde waarde en liggen de waarden enkele procentpunten lager dan het totale vakkengemiddelde.

Hoewel de eindtermen (ET) en de leerplannen naast kennis ook vakgebonden vaardigheden en attitudes benadrukken (A-stroom: ET 41-47, aso: ET 1-14) wordt over het beheersen van deze minimumdoelen weinig of geen schriftelijke communicatie gevoerd naar de leerlingen. De

studiemotivatie en het doorzettingsvermogen worden hierdoor onvoldoende geprikkeld.

Op de examens worden de leerlingen uitgedaagd om te reflecteren over hun leerattitude. Het is niet duidelijk hoe de verworven informatie wordt benut om het onderwijsleerproces bij te sturen of te borgen. Om de eigen onderwijskwaliteit te toetsen en de leerlingen enthousiast te maken voor wiskunde neemt de school deel aan externe evaluatiemomenten.

Leerbegeleiding De leerlingen krijgen bij de start van het schooljaar studietips en aanvullend in de eerste graad overzichten van de basisleerstof. Om de leerlingen te helpen bij het zelfstandig en planmatig werken, verwacht de school dat de leraren de OVUR-methode (oriënteren, verkennen, uitvoeren, reflecteren) als leerstrategie implementeren. In alle beleidsdocumenten, brochures en leerlingenagenda's wordt uitvoerig gecommuniceerd over de OVUR-methode. De integratie in het onderwijsproces is echter leraargebonden en varieert van sporadisch tot permanent. Voor leer- en ontwikkelingsstoornissen kunnen de leraren beschikken over handelingsplannen.

De school organiseert voor de leerlingen avondstudie. Daarnaast is er een huiswerkklas voor de leerlingen die begeleiding nodig hebben. Aanvullend worden inhaallessen gegeven. Leerlingen met een ernstig tekort voor wiskunde krijgen een begeleidingsrapport.

Om de leerlingen en de ouders te informeren en te begeleiden bij de studiekeuze in het vervolgjaar noteert men bij de opgaven van de examens in de eerste graad de categorieën basis, elementair, verdieping of uitbreiding. In de tweede graad worden vanaf dit schooljaar de opgaven met een extra verdiepingsgraad aangeduid met een symbool. De vakgroep biedt zelfstudiepakketten aan bij een 'niet evidente overgang' naar een studierichting.

Deskundigheidsbevordering Kenmerkend voor de vakgroep wiskunde is de overlegcultuur, de leerbereidheid, de integratie van activerende werkvormen en de ondersteuning door het lokale beleid. Nieuwe collega's worden opgevangen door een meter of peter. Voor een aantal domeinen werden leerlijnen ontwikkeld. Op de vakvergaderingen worden vakgebonden, vakoverstijgende en beleidsvoorbereidende onderwerpen besproken. Een aantal algemene doelen worden op de vakvergadering verfijnd of bijgestuurd vanuit een kwaliteitsmodel. De vakvergaderingen worden soms bijgewoond door een directielid. De vakgroep stelt jaarlijks een jaarverslag op met een inventaris van de gerealiseerde, de lopende en de niet gerealiseerde jaardoelen. Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting hebben leraren uit de vakgroep vakgerichte en algemeen pedagogische nascholingen gevolgd.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja

Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja
---	----

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiesysteem met inbegrip van de remediëringmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor gewoon secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede en derde alinea 252, § 1b en 252, § 2)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, tweede en derde alinea 252, § 1b en 252, § 2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Professionalisering

4.1.1 Aanvangsbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

Motivering

Ondanks het feit dat de school niet langer beroep kan doen op 'mentoruren', is het beleid via eigen middelen consequent blijven investeren in de aanvangsbegeleiding. Gezien het leeftijdsprofiel van het personeel, is dit een terechte keuze. De combinatie van een sterke toename van het leerlingenaantal en een aantal pensioneringen hebben gedurende opeenvolgende schooljaren gezorgd voor een substantiële instroom van nieuwe leraren.

De school heeft haar visie op aanvangsbegeleiding geëxpliciteerd en ingebed in een visietekst over personeelsbeleid en professionalisering. Om de integratie in het lerarenteam, de vertrouwdsheid met de schoolcultuur en de verdere ontwikkeling van de basiscompetenties van jonge leraren te bevorderen en te ondersteunen heeft het beleid in samenspraak met de professioneel gevormde coaches een doordacht en gefaseerd begeleidingsplan ontwikkeld.

Het begeleidingstraject bestaat uit een brede combinatie van wegwijsbegeleiding, werkbegeleiding en leerbegeleiding. De wegwijsbegeleiding focust op de praktische aspecten van de schoolwerking en besteedt aandacht aan ICT-gebruik, infrastructuur en leermiddelen, toezichtssystemen, evacuatie en veiligheid. De werkbegeleiding is bedoeld als ondersteuning bij het professioneel uitvoeren van leraargebonden taken. De verantwoordelijkheid voor de begeleiding van vak- en curriculumgerelateerde taken berust bij de peter/meter en de vakgroep terwijl de begeleiding bij opvoedkundige, agogische en onderwijskundige taken vooral wordt opgenomen door de coaches. Er zijn schoolinterne workshops rond klasmanagement, timemanagement, oudercontacten en het voeren van een slecht nieuwsgesprek. Bij de leerbegeleiding ligt de klemtoon op reflectief leren als basisvoorwaarde voor levenslang leren. Het beleid gaat er immers terecht van uit dat reflectie de motor is van de eigen professionele ontwikkeling van elke leraar. De leerbegeleiding krijgt vooral vorm aan de hand van reflectiegesprekken en het 'spiegelboekje', een vorm van een portfolio dat dit schooljaar is geïntroduceerd.

De begeleiding van de opvoedkundige, agogische en onderwijskundige taken en de leerbegeleiding vormen de kerntaak van de coaches. Zij ondersteunen de beginnende leraren ook in de voorbereiding van hun functionerings- en evaluatiegesprek met de directie. Het coachingsteam bestaat uit drie leraren die een onderlinge taakverdeling maken op basis van hun aanvullende competenties. Het team getuigt van een hoge professionaliteit en betrokkenheid en een uitgesproken zin voor ontwikkelingsdynamiek.

In de begeleiding spelen niet alleen de coach en de peter/meter als referentiefiguren een rol. Het beleid stelt ook heel wat ondersteunende informatie via brochures en via het digitaal platform ter beschikking. Daarnaast zijn er degelijke instrumenten voor reflectie- en functioneringsgesprekken ontwikkeld.

Om het ingroeitraject optimale kansen te bieden, bewaakt het beleid de taakbelasting: beginnende leraren zijn nooit verantwoordelijk voor mesotaken zoals klastitularis, coördinator en vakgroepvoorzitter. Ook via de opdrachtverdeling levert de schoolleiding inspanningen om beginnende leraren niet onnodig zwaar te belasten.

Aan de hand van een schriftelijke bevraging van de beginnende leraren onderzoekt het coachingsteam de doeltreffendheid en de effecten van de aanvangsbegeleiding. Deze feedback vormt de basis voor het bijsturen en verbreden van het programma en het vormingsaanbod. Als vorm van interne kwaliteitszorg is het een voorbeeld van goede praktijk.

De beginnende leraren bevestigen dat de kwaliteit van de aanvangsbegeleiding hoog is en niet alleen hun integratie in de school en de vakgroep bevordert, maar ook bijdraagt tot hun algemeen welbevinden. Ze

hebben waardering voor de betrokkenheid van de coaches alsook voor de toegankelijkheid en de laagdrempelige communicatie van de schoolleiding. Het feit dat de aanvangsbegeleiding zich zowel richt tot beginnende leraren als tot interimarissen wordt als positief punt aangestipt.

De ontwikkelingsdynamiek blijkt niet alleen uit recente nieuwe initiatieven en kwaliteitsvolle bijsturingen, maar ook uit de toekomstplannen van het coachingsteam. Het inrichten van een lokaal voor de aanvangsbegeleiding met een specifieke collectie ondersteunende onderwijskundige literatuur is een prioriteit. Daarnaast wil het team verder investeren in het vormingsprogramma als ontmoetingsmoment voor beginnende en ervaren leraren.

4.2 Welzijn

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

4.3 Begeleiding

4.3.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning.

Motivering

De school vertaalt leerlingbegeleiding vanuit haar pedagogisch project in een visietekst. Ze zet in op de totale persoonlijkheidsvorming van de leerling vanuit vier domeinen: studie- en studiemethodebegeleiding of leerbegeleiding, socio- emotionele begeleiding, studiekeuzebegeleiding en preventieve gezondheidszorg. De leerbegeleiding is gericht op preventie en remediëring en krijgt vorm vanuit de werking rond gelijke onderwijskansen (GOK) via thema's als 'leren leren', diversiteit, taalvaardigheid, studiekeuze en oriëntering en zorg voor leer- en ontwikkelingsstoornissen. Doelen op school-, leraar-, vak- en leerlingenniveau worden geformuleerd als een verantwoordelijkheid voor iedereen.

De leerbegeleiding wordt gestuurd vanuit een werkgroep die bestaat uit het GOK-team, de interne leerlingbegeleiding (ILB), de graadcoördinatoren en de directie. De werkgroep formuleert afspraken en reikt procedures aan die een referentiekader vormen voor een kwaliteitsvolle eerstelijnszorg bij de leraren. Via personeelsvergaderingen worden teamleden geïnformeerd en wordt feedback gevraagd. Daarnaast krijgen teamleden informatie via brochures, interne en externe nascholingen en het digitaal platform. Wekelijks voorziet men per graad een overleg met het CLB en de coördinatoren. Het CLB neemt hierin een eerder adviserende functie en biedt meer specifieke ondersteuning bij leer- en ontwikkelingsstoornissen. De school werkt ook nauw samen met externen zoals het centrum voor Algemeen Welzijnswerk (CAW), Jongeren Advies Centrum (JAC) en het POS-team Mechelen (problemen op school).

Het beleid stuurt aan op preventieve en curatieve leerbegeleiding. Dit uit zich in de aandacht voor competentiegericht onderwijs, interactieve lessen en actieve werkvormen, klasdifferentiatie en aandacht voor leer- en onderwijsstijlen. De OVUR-methode (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren en reflecteren) werd geïntroduceerd in de volledige school. Daarnaast richt de school zich op het aanreiken van vaktips, het aanscherpen van vakattitudes en het organiseren van bijlessen. Voor leerlingen met leerachterstand wordt een pakket op maat voorzien. Er is aandacht voor preventie van gedragsproblemen via het aanleren van gewenste attitudes en het aanbieden van een vaste structuur en gewoontes, toezicht en middagactiviteiten. Voor leerlingen met leerstoornissen voorziet de werkgroep in samenwerking met het CLB uitgewerkte stappen- en handelingsplannen.

Per graad worden er diverse initiatieven genomen. Zo is er in de eerste graad een wekelijks lestijd leefsleutels voor sociale activiteiten en 'leren leren', een huiswerkklas, hulp bij problemen met organisatie en studieplanning (mentoraat) en worden er inhaallessen georganiseerd voor de hoofdvakken. In de tweede en derde graad focust het team op leerstijlen en leermotivatatie. Voor alle leerlingen voorziet men onder meer studie, inhaallessen en middagactiviteiten zoals 'de Loft' voor het inoefenen van ICT-vaardigheden.

De school biedt een veelheid aan preventieve en remediërende maatregelen maar meet onvoldoende de effecten van deze inspanningen op de resultaten van de leerlingen. Het beleid volgt de aangereikte

strategieën en afspraken onvoldoende op zodat er op vak- en leraarniveau grote verschillen merkbaar zijn. Ondanks het grote enthousiasme en de inzet van de werkgroep 'leerbegeleiding' wordt de veelheid aan goede initiatieven niet altijd gedragen door het hele team. OVUR (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren, reflecteren) is te vinden in leerlingagenda's, in visieteksten en in infodocumenten, maar de methode wordt niet altijd doordacht en systematisch gehanteerd door alle leraren. Een 'vrijblijvende' enquête geeft een beperkt zicht op het gebruik en effect van de OVUR methode.

Binnen de doorgelichte vakken en structuuronderdelen worden afspraken over leerstrategieën en leerstijlen in de vakgroepen niet steeds geïmplementeerd in het klasgebeuren. Zo worden de afspraken i.v.m. leerlijnen en onderzoekscompetentie niet door iedereen in de lespraktijk geïntegreerd. Het onderwijsleergesprek en het doceren worden in de eerste en de tweede graad nog regelmatig gebruikt waardoor er weinig ruimte is voor klasdifferentiatie en actieve werkvormen. Over het algemeen maken de leraren werk van remediëring. Toch worden leerlingen zeer sterk begeleid en minder aangespoord tot zelfstandig werken en verwerven van inzichten. Vooral in de tweede en derde graad zijn zelfevaluaties terug te vinden. Deze worden niet systematisch in kaart gebracht en geanalyseerd door de leraar of de vakgroep om de onderwijspraktijk bij te sturen.

Vak- en studietips zijn overal in het cursusmateriaal terug te vinden en worden veelal goed gehanteerd. Agenda's worden niet consequent nagekeken en zelden gebruikt als ondersteuning van het leerproces. Leraren zijn bereid tot het geven van bijlessen. De tekorten voor sommige vakken tonen aan dat leraren nog onvoldoende reflecteren over de invulling van het onderwijsleerproces.

Het doorgeven en registreren van remediëringsinitiatieven gedurende het schooljaar gebeurt vooral op informele basis en is eerder beperkt terug te vinden in het leerlingenvolgsysteem (LVS).

De werkgroep toetst de begeleidingsinitiatieven aan de kijkwijzer van de inspectie en werkt zo aan de realisatie van verbeteracties en nieuwe doelen. Door het grote aanbod aan initiatieven en het blijvend zoeken naar nieuw materiaal en strategieën dreigt een verlies aan efficiëntie bij leraren en leerlingen.

4.4 Evaluatie

4.4.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

In het kader van de bijsturing van het evaluatiebeleid werd schoolbreed een gelijkgerichte visie op leerlingenevaluatie uitgewerkt. Het tweejarig bijsturingstraject werd op een doelgerichte wijze gecommuniceerd naar de leraren en vond zijn neerslag in de visietekst 'Evalueren om te evolueren'. Zowel organisatorische afspraken als kenmerken van een kwaliteitsvolle evaluatie werden hierin opgenomen. Heel recentelijk werd een appel gedaan op de zelfresponsabilisering van de vakgroepen om met deze informatie aan de slag te gaan. Hierbij werd telkens gewezen op het belang van de eindtermen en de leerplannen als uitgangspunt voor valide en betrouwbare evaluatie. Het erkenningsonderzoek toont evenwel aan dat dat nog niet voor alle vakken in voldoende doorgedrongen is.

Op schoolniveau is het administratieve luik van de leerlingenevaluatie goed georganiseerd. De informatie via de schooleigen documenten is eenduidig en biedt het secretariaat en de leraren voldoende ondersteuning. De schoolleiding besteedt expliciete zorg aan een duidelijke normstelling. Aansluitend leidde dit tot een uitgekende deliberatieprocedure met gedetailleerde richtlijnen. Het streefdoel is tweevoudig. Enerzijds een objectieve attestering en leerlingensoriëntering ondersteunen en verzekeren; anderzijds de efficiëntie van het deliberatieproces versterken. Wat het terugdringen van de uitgestelde beslissingen betreft, maakte de school een positieve ontwikkeling door.

Er is een zorgvuldige administratieve afhandeling van de processen-verbaal, de synthesebladen en de notulen van de delibererende klassenraden. Hierbij worden de vormelijke aspecten vanuit de regelgeving gerespecteerd. De motiveringen van de B- en C-attesten zijn echter in beperkte zin geformuleerd. Ze zijn weinig onderbouwd met slechts een sporadische verwijzing naar de niet-bereikte leerplandoelen (zoals gevraagd door de directie). Dat staat enigszins in contrast met de waardevolle informatie via het leerlingenvolgsysteem, dat een overzicht geeft van de aard en de oorzaken van de tekorten. Een

aandachtspunt is de verwijzing naar de genomen initiatieven met betrekking tot leerbegeleiding en remediëring bij het motiveren van de attestering. In een aantal gevallen blijkt ook een strenge selectie via clausulering met B-attesten.

De rapporteringspraktijk vertrekt van duidelijke informatie op schoolniveau. De rapportcommentaren slaan vooral op aspecten van studiehouding en gedrag en zijn doorgaans in bemoedigende bewoordingen geformuleerd. Gefundeerde analyserende en remediërende commentaren komen sporadisch voor en zijn leraargebonden.

De school verzamelt gegevens over haar evaluatiepraktijk en de resultaten van leerlingen in het vervolgonderwijs, maar gebruikt ze slechts gedeeltelijk als uitgangspunt voor haar interne evaluatie. Voornamelijk op vakniveau gebeurt de terugkoppeling van tekorten naar het eventuele ontstaan ervan in de onderwijs- of evaluatiepraktijk niet systematisch. De school neemt wel deel aan externe evaluatiesystemen (olympiades, wedstrijden) met soms mooie succesverhalen.

Ondanks het bijsturingstraject neemt de school slechts sporadisch initiatieven om de deskundigheid van de teamleden op het vlak van hun evaluatiepraktijk verder te ontwikkelen. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat niet in alle vakgroepen een ontwikkelingsdynamiek met betrekking tot leerlingenevaluatie op gang is gekomen. Bepaalde vakgroepen overleggen wel met de pedagogische begeleiding in het kader van de evaluatiepraktijk. Indirect volgt de directie de evaluatiepraktijk op via o.a. functioneringsgesprekken en in overleg met de vakgroepen.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

De school wordt geleid door een directeur en pedagogische directeuren per graad. Het gevoerde beleid is transparant. Het directieteam streeft een actieve betrokkenheid van alle betrokkenen na en stimuleert de werking van de participatieorganen. De directieleden worden op schoolniveau bijgestaan door een gemotiveerd middenkader van coördinatoren, mentoren en werkgroepen. Naast de schoolraad is er ook een pedagogische raad die een nauwere betrokkenheid nastreeft van het personeel aan het schoolgebeuren. De interne organisatiestructuur is uitgetekend in een organogram met een duidelijke taakverdeling en een precieze taakomschrijving voor de verschillende actoren. De scholengemeenschap ondersteunt schooloverschrijdende materies. Het geheel zorgt voor een sterk beleidsvoerend vermogen.

De beleidsvisie steunt op het opvoedingsproject en het pedagogisch project. De visie wordt vertaald in een schoolwerkplan met actieplannen voor de pedagogische, de organisatorische en de ondersteunende processen. Op basis van een leerstijlonderzoek heeft de school voor de meerderheid van de leraren een persoonlijk ontwikkelingsplan opgesteld rond doelstellingen en competenties voor een termijn van twee schooljaren. Dit wordt gekoppeld aan de functioneringsgesprekken.

De school heeft een visie op talenbeleid die geoperationaliseerd wordt in concrete doelen. De behoeften inzake taalvaardigheid Nederlands worden voor alle leerlingen in kaart gebracht met het oog op specifieke remediëring. Er worden waardevolle initiatieven genomen, niet alleen voor leerlingen met taalmoeilijkheden, maar ook voor leerlingen die grotere uitdagingen op het vlak van taal aankunnen. In samenspraak met externen werd de organisatie van het talenbeleid geëvalueerd en bijgestuurd. Op lerarenniveau hebben sensibiliseringsacties een ruim bereik. Het valt echter op dat in het talenbeleid vooral meertaligheid geaccentueerd wordt en minder het taalrijk lesgeven. Recentelijk heeft men taalgericht vakonderwijs onder de aandacht gebracht.

De besluitvorming gebeurt participatief en verloopt via intens overleg met het schoolbestuur, de decretale participatieorganen en de betrokkenen op school. Het inspraakrecht van de leerlingen wordt gerespecteerd. Deze aanpak verhoogt de gezamenlijke doelgerichtheid, werkt prestatiebevorderend en zorgt voor een globaal hoog welbevinden. Het lokaal onderhandelingscomité en de overkoepelende schoolraad functioneren naar behoren en spelen hun rol in het schoolbeleid. De school kan echter niet aantonen dat het nascholingsplan werd goedgekeurd binnen het comité. In de schoolraad en het lokaal onderhandelingscomité komen het professionaliseringsbeleid en de visie wel op de agenda.

De school stelt het systematisch werken aan het ontwikkelen van competenties als doelstelling voorop binnen het pedagogisch project. Zij heeft hieromtrent ook geïnvesteerd in nascholingen. Maar op de werkvloer worden de verwachtingen niet door iedereen met dezelfde professionaliteit ingelost. Over de kwaliteit van de uitvoering van de beleidsafspraken wordt niet gerapporteerd in de jaarverslagen.

De interne kwaliteitszorg (IKZ) vormt een rode draad doorheen het schoolbeleid. Op de controle van de klaspraktijk na is de aanpak waardevol. De school heeft het vorige doorlichtingsverslag en de resultaten van bevragingen rond verschillende processen als uitgangspunt genomen om de schoolwerking bij te sturen. De acties hebben een cyclisch karakter en vertrekken vanuit een duidelijke visie gekoppeld aan een beleidsplan, actiepunten en kwaliteitscontroles.

Voor het realiseren van de kwaliteitsdoelstellingen werd een IKZ-cel opgericht. De betrokkenen hebben een op maat geschreven kwaliteitsboek opgesteld conform de internationale norm iso 9001:2008 met als referentiekader de verwante regelgeving, wetenschappelijke literatuur en publicaties. Het kwaliteitsboek beschrijft gedetailleerd de visie op kwaliteitszorg, een beleidsplan met de strategische doelstellingen en een werkplan met de operationele doelstellingen. De strategische kwaliteitsdoelstellingen worden vertaald op school-, klas- en leerlingenniveau en opgenomen in het jaarlijks kwaliteitsactieplan. Om de

verbeteracties kwaliteitsvol aan te pakken worden verwante doelstellingen van deze acties opgenomen in het nascholingsplan. Alle ontwikkelingsprocessen worden steeds geplaatst binnen het kwaliteitsmodel PDCA (Plan, Do, Check, Act), maar de controle van de uitvoering van de processen en de eventuele bijstellingen of consolideringen blijven uit. Dit ondermijnt het cyclisch karakter van het proces: de controle is immers de noodzakelijke stap voor verdere acties en ontwikkelingen. De oorzaak is te vinden in een sterk vertrouwen in de professionaliteit en de beroepsfierheid van de uitvoerders. Dit leidt in sommige processen tot verschillende snelheden en leraargebonden kwaliteitsverschillen in de uitvoering.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De aanvangsbegeleiding.
- De brede en harmonische vorming.
- De transparante communicatie naar alle betrokkenen.
- Het engagement van het schoolteam.
- De samenwerking met het basisonderwijs.
- De ontwikkelingsdynamiek van de leerbegeleiding op beleids- en schoolniveau.
- De openheid naar alle leerlingen en de leerlingenparticipatie.
- De deelname aan externe evaluaties.
- De leerbereidheid.
- De onthaalcultuur.
- De ontwikkelingsdynamiek rond de vakoverschrijdende eindtermen.
- De toewijding van het onderhoudspersoneel.
- De ICT-integratie.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het beleidsvoerend vermogen.
- De ruimte voor bottom-up ontwikkeling.
- De toegankelijkheid van het directieteam.
- De interne en externe kwaliteitsonderzoeken naar deelaspecten van de schoolwerking.
- De impulsen van het beleid om de gezamenlijke doelgerichtheid te bevorderen.
- De administratieve ondersteuning van het beleid.
- Het talenbeleid.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplangerichtheid in een aantal vakken.
- De motivering van de B- en C-attesten.
- De implementatie van competentiegericht leren conform de leerplannen en het pedagogisch project.
- De minimale vereisten in een aantal vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het aanwenden van de outputgegevens in functie van de interne kwaliteitszorg op het niveau van het kernproces.
- De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelen.
- Het bewaken van de doeltreffendheid van de leerbegeleiding.
- De gelijkgerichte uitvoering van de schoolafspraken en/of vakgroepafspraken.
- De integratie van talenbeleid in het onderwijsproces van alle vakken.
- De responsabilisering van leerlingen en leraren om zorg te dragen voor een nette leer- en werkomgeving.

Wat betreft het algemeen beleid

- De implementatie en opvolging van de beleidsprioriteiten op vakkenniveau.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor Frans in de A-stroom (wordt opgevolgd).

- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor fysica in aso derde graad in de studierichtingen Economie-wiskunde, Latijn-wiskunde en Moderne talen-wiskunde. (wordt opgevolgd).

Wat betreft de regelgeving

- Het nascholingsplan laten goedkeuren door het comité conform het decreet betreffende kwaliteit van onderwijs van 08/05/2009 art. 8.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	X	
Graad 1 Grieks-Latijn	X	
Graad 1 Handel	X	
Graad 1 Latijn	X	
Graad 1 Moderne wetenschappen	X	
Graad 1 Sociale en technische vorming	X	
Graad 3 ASO Economie-wiskunde	X	
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde	X	
Graad 3 ASO Moderne talen-wiskunde	X	

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 01-02-2016 opnieuw een controle uit.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Jos Vermijl de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	